

YENİ PARADİGMANIN SANAT TEMELLİ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI

Esra MACAROĞLU AKGÜL¹

Özet

Eğitim araştırmaları; nicel, nitel ve karma yöntemlerin kullanıldığı, içerik ve bulgular açısından zengin bir yapıya sahip araştırmalardır. Bu makalede, nitel yaklaşım içinde yer alan sanat temelli araştırma yöntemi, yönteme ait yeni paradigma, eğitim alanına yansımaları ve önemi açısından ele alınıp irdelenmiştir. Eğitim araştırmalarında nitel yaklaşım son yıllarda daha fazla ön plana çıkmaya başlamış ve daha görünür bir hâl almıştır. Sanat temelli araştırmalar ise psikoloji alanından sağlık alanına, eğitim alanından toplumsal sorunların ortaya konduğu pek çok sosyal bilimler alanına kadar işlevsel bir şekilde kullanılmaktadır. Bu çalışmanın konusu sanat temelli araştırmaların eğitim alanına, özellikle öğrenme ve öğretim konularında yapılan araştırmalara teorik ve pratik katkılarını incelemektir.

Anahtar Sözcükler: Araştırma yöntemi; sanat temelli araştırma; nitel araştırma; yapılandırmacı yaklaşım

ART-BASED EDUCATIONAL RESEARCH METHOD IN NEW PARADIGM

Abstract

Being able to use qualitative, quantitative, and mixed methods in research, is an enrichment for educational research studies. This article is about art-based research studies as a method of research in qualitative manner. Paradigm analysis of art-based research, its use and importance in educational research studies are the major concerns of the article. Nowadays, qualitative approach comes forward and becomes more visible in educational research studies. As part of the qualitative tradition, art-based research method is used in an interdisciplinary manner. From psychology to health, from education to other social sciences, researchers use the method in a very functional way. The purpose of the article is to investigate the implications of the method in educational research.

Keywords: Research methods; art-based research; qualitative research; constructivism

Makale Türü (Article Type): Derleme/Review

Kaynakça Gösterimi: Macaroğlu Akgül, E. (2021). Yeni paradigmanın sanat temelli eğitim araştırmaları. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 2(2), 19-25.

1. SANAT TEMELLİ ARAŞTIRMALAR

Sanatın eğitim için bir araç olarak kullanılması 1950’lilerde Herbert Read’in sanata “eğitimin temeli” olarak bakmasına, “*sanat yoluyla eğitim kuramı*”nı geliştirmesine kadar uzanır. Sanat ve eğitim arasındaki amaç benzerliği, kendini farklı yollarla ve farklı boyutlarda ifade edebilen insan yetiştirmek olarak ifade edilebilir. Öyleyse bu amaç doğrultusunda sanat, eğitimin bileşenleri arasında mutlaka yer almalıdır (Keser ve Narin, 2017). Eğer sanat, eğitimin bir bileşeni olarak kabul edilmiş ve eğitsel çalışmalarda yer almışsa, sanatın eğitim araştırmaları alanında da etkili bir bileşen olması yadırganamaz. Nitekim Keser ve Narin (2017) Read’in sanat yoluyla eğitim kuramını takiben 1970’li yıllarda Elliot Eisner ve Maxine Green gibi araştırmacıların, sanatçıların

¹ Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Engelliler İçin Gölge Öğreticilik Programı, İstanbul-Türkiye, emakgul@fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6897-538X.

uygulamalarını kullanarak eğitim araştırmaları dzenlediklerinden bahseder. O hâlde sanat temelli araştırmalar yetmiş yıldan fazla bir süredir geleneksel bilim ve geleneksel araştırmaları zenginleştirmek amacıyla kullanılmaktadır. Özetle sanat temelli araştırma, sosyal bilimler araştırmalarını disiplinler arası bir yaklaşımla biçimlendirmek için sanatlardan yararlanan metodolojik bir araştır. Günümüzde, ‘‘Sanat temelli araştırmaların eğitim araştırmalarındaki yeri nasıldır?’’ veya ‘‘Sanat temelli araştırmalara neden yer verilmelidir?’’ gibi sorular bugün de araştırmacıları meşgul eden konular arasındadır.

Eğitim 5.0 kavramından bahsedilen 21. yüzyılda, hemen tüm disiplinlerin eğitiminde öncelik, akademik bilgilerin ezberlenmesinden kapsayıcı kavramları yani büyük resmi anlamaya ve düşünme becerilerini geliştirmeye doğru değişmeye başlamıştır. Bu yüzyılın öğrenmeleri eleştirel düşünme, iř birliği yapma, yaratıcı düşünme ve iletişim alanlarında gelişime vurgu yapmaktadır. Tüm bunlar öğrenilenleri uygulamaya geçirebilmeyi ve üst düzey düşünme becerilerine sahip olmayı gerektirmektedir. Eğitim alanındaki bu kavramsal ve sürece dönük değişim, kurumsal ve felsefi dönüşüm, araştırmacıların söz konusu becerileri besleyecek alternatif pedagojilere başvurmaları gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğer bu dönüşüm yeni bir paradigma olarak adlandırılacaksa, öğretime sanat entegrasyonu bu yeni paradigmadaki yukarıda sözü edilen alternatif pedagojileri temsil edebilir. Çünkü sanat, öğrenenin anladığını ifade etmesini sağlayan yaratıcı bir yoldur (Marshall, 2014). Aynı zamanda sanatın yüzyıllardır güçlü bir ifade ve iletişim yolu olduğu da yadsınamaz bir gerçektir (Kassan vd., 2018). Öğrenci algılarının, hayal güçlerinin ve deneyimlerinin belirlenmesinde resim gibi sanatsal anlatımlardan yararlanan pek çok çalışma vardır (Yılmaz ve Çakmak, 2020). Çeşitli alanlarda sanatın öğretim yolu olarak kullanılması ile başlayan disiplinler arası çalışmalar, sanat temelli öğretim gibi eğitim araştırmalarında da kendini sanat temelli araştırma olarak göstermiştir.

Bilimsel araştırma ve sanatsal yaratımın bir araya gelmesiyle ortaya çıkan sanat temelli araştırmalar, çeşitli araştırma metotlarını kapsadıkları gibi çeşitli veri toplama ve analiz metotları ile paradigmatik yaklaşımları da kapsarlar (Topolovčan, 2016). Bu da sanat temelli araştırmaların nitel ve nicel yaklaşımları bir araya getirmesine olanak sağlar. Dolayısıyla metodolojiye post paradigmatik bir özellik kazandırır. Bu bağlamda nicel-nitel ayrımı ve sanat-bilim sınırlamalarını sonlandırır.

Sanat temelli araştırmaların sınıf içi uygulamaları, ‘‘öğretime sanat araştırması entegrasyonu’’ olarak bilinmektedir. Marshall (2014), öğretime sanat araştırması entegrasyonunun temellerini 3 ana başlıkta anlatmaktadır: 1) Sistematik ve yaratıcı bir sorgulama yoluyla karmaşık bilgilerin oluşturulması, 2) Yaratıcı araştırma uygulamalarının yansıtıcı sözel düşünmeyle bir araya getirilmesi, 3) Sanatsal çalışmanın estetik bir obje olmaktan ziyade anlamının ve öğrenmenin bir kanıtı olması. Bu maddelerde yer alan durumların gerçektelemesi ile öğrenenlerin 21. yüzyıl becerilerini sergilemeleri de mümkün olacaktır.

Konuyla ilgili yapılan çalışmalar, sanat temelli araştırma yaklaşımının farklı alanlarda *artistik etki temelli yaklaşımlar*, *sanat temelli sorgulama*, *okul sanat etkileşimi*, *araştırma temelli sanat yaklaşımı*, *sanat temelli eğitim araştırmaları* gibi çeşitli alternatiflerle ifade edildiğini öne sürmektedir (Duygu vd., 2015). 21. yüzyıl becerileri arasında sıralanan eleştirel ve yaratıcı düşünme formlarının temelini bilimsel sorgulama yapabilme teşkil etmektedir. Sanat temelli araştırmalar altında kullanılan sanat temelli sorgulama veya bazı kaynaklardaki hâliyle soruştırma (Keser ve Narin, 2017) bireylerde bu düşünme formlarının ne kadar geliştiğini anlama açısından oldukça önemlidir. Ayrıca sanat temelli sorgulama modelleri, eğitim programlarını ve eğitim araştırmalarını yeniden kavramsallaştırmaya olanak verecek bir çerçeve de sunmaktadır.

Sanat temelli araştırmalarda sanat yoluyla neyin araştırılacağının somut ve açık bir şekilde ifade edilmesi gerekir. Eğer amaç yeterince açık değilse, yani araştırılanın ne olduğu somut ve anlaşılır değilse, sanat kısmı sanat olur ancak araştırma kısmı gerçektelemez. Çünkü amacı somut olarak belirlemek ve ifade etmek, geniş bir yelpaze oluşturan sanat, strateji ve süreçlerinden hangilerinin araştırma metodu olarak seçileceğini belirler. Herhangi bir araştırmada, araştırmanın amacı ile seçilen yöntemin ilişkisinin doğru kurulması araştırmanın güvenilirliğini etkileyen en önemli etkenlerden biridir. Sanat temelli araştırmalarda da araştırmacının, araştırmanın amacı ile seçilen araştırma metodu yani sanat aracı arasında doğru ilişkiyi kurması ve ifade etmesi araştırmanın güvenilirliği açısından önemlidir. Ancak bu durum katı bir araştırma deseni varmış gibi anlaşılmamalıdır çünkü sanat gelişen bir süreçtir ve araştırma deseni olarak da gelişmeye devam edecektir.

Sanat temelli araştırmalar bazen de karma metot araştırmalarının bir parçası olarak karşımıza çıkar. Karma metot araştırmaları tek bir metodun sınırlayıcılığından uzaklaşmayı sağlayarak yaklaşımda çoğulculuğu, verilerin sağlamliğını ve analizlerin doğrulanmasını destekler (Watson, 2020). Araştırmacılar nitel, nicel veya sanat temelli

araştırmaların bir araya getirilmesi ile karma metot araştırmaları düzenleyebilirler. Watson (2020) bu araştırmaların nasıl bir araya getirilebileceği ile ilgili “araştırma metot örgüsü” metaforunu oluşturmuştur. Metafora göre bir örgüde örgünün halkalarının düzgün ve sıkı olması nasıl tüm örgüyü etkileyecekse, metotların örgüsünün nasıl yapıldığı da araştırmanın bütününe öyle etkileyecektir. Metot örgüsünde sırayla kullanılan çoklu metotlar araştırmanın her fazında aynı öneme sahiptirler ve aynı değeri görürler. Her metodun nasıl kullanıldığı, araştırma sürecinin nasıl geliştiğine paralel olarak diğer metotlar, araştırma verileri ve bu verilerin analiz yollarından etkilenir. Sanat temelli araştırma metodunun bu örgüde yer alması araştırma boyunca verilerin karmaşık ve yaratıcı bir şekilde teknik ve analitik olarak bir araya getirilmesine olanak sağlayacaktır.

Hem eğitim alanında hem de araştırma geleneğinde çeşitliliği çağrıştıran ve her ikisini de bir çeşit monotonluktan kurtaran sanat temelli çalışmaların felsefi temelleri üzerinde durmak ve daha iyi anlaşılmasını, dolayısıyla daha fazla kullanılmasını teşvik edebilmek, alan yazında yer alan yayınları eleştirel bir bakış açısı ile irdelemek bu makalenin ana amacını teşkil etmektedir.

2. SANAT TEMELLİ ARAŞTIRMALARIN FELSEFİ TEMELLERİ

Sanat temelli araştırmalar, genel eğitim uygulamalarını yeni fikirlerle şekillendirecek yeni bir paradigma olarak görülmektedir (Rolling, 2010). Genel eğitim uygulamalarına olan bu katkısı ile sanat temelli eğitim araştırmaları, gelişmeye başlamış ve eğitim programlarını geliştirici bir araç olarak alan yazında yerini almıştır. Sanat temelli araştırma paradigması ile ilgili ilk tartışma nitel ve nicel metotları kapsayan paradigmayı bozduğu yönündedir. Biraz daha açıklamak gerekirse paradigmada esas teşkil eden sanat temelli sorgulama, bilim yerine sanatsal uygulamalardan filizlenir ve “bilimsel dayanaklı uygulamalar” diye adlandırılan temel metodolojik inanışı değiştirme yeteneğine sahip olacak kadar iyi belgelenir. Rolling (2020), sanat temelli metodolojilerin sanat-bilim ayrımını bulanıklaştırdığını, nitel ve nicel yaklaşımların her iki tarafında, bilimsel temelleri yeniden şekillendirme, aşındırma ve değiştirme konusunda ustalaşmış olduğunu savunur. Bu yeteneği ile sanat temelli araştırmaların eğitim programları ve öğretim konusunda, yaşamla ve post modern toplumun çoğul anlamlandırma yoluyla bilgi üretme sistemi ile daha uyumlu yeni bir kavramsal yapı oluşmasına da katkısı olabilecektir (Duygu vd., 2015).

Sanat temelli yaklaşımın ilk bölümde sıralanan alternatiflerle ifade ediliyor olduğunun öne sürülmesi, yeni bir paradigma oluşturduğu yönündeki söylemler ve karşıt fikirler sanat temelli araştırmalar konusunda süregelen farklı bakış açılarının veya kavramsallaştırmaların olabileceğini düşündürmektedir.

Sanat temelli araştırmalar, araştırmacıyı geçmişin doğrularının oluşturduğu karmaşadan kurtararak yeni yollar açar (Rolling, 2010). Bu açıdan irdelendiğinde heyecan verici bir metodoloji olduğu söylenebilir. Tam bu noktada “araştırma metodu” ve “araştırma metodolojisi” kavramlarındaki ayrıma dikkat çekmek yerinde olacaktır. Araştırma metodu, veri toplama ve analiz için kullanılan bir terimken araştırma metodolojisi araştırma probleminin tanımlanmasından verilerin analizine kadar tüm araştırmayı kapsayan süreçtir. Rolling (2010), sanat temelli araştırma metodolojisinin 6 ana özelliğini, sanat uygulamalarının sanat temelli sorgulama modelleriyle etkileşimine dayalı olarak aşağıdaki maddelerle açıklar:

- ✓ **Post yapısaldır.** Sahip olduğumuz her fikir, bildiklerimizi ifade ettiğimiz her model, bir takım sosyal düzenlemeler, normlar ve söylemlere rağmen yeniden yorumlanmaya açıktır. Yeniden yorumlanma her zaman devamlılık göstermek isteyen paradigma için bir tehdit olmuştur. Sanat temelli araştırma uygulamaları post yapısal ve aşındırıcı olma özellikleri ile belirginleşir.
- ✓ **Pre yapısaldır.** Kendini ne bildiğimiz ile neye inandığımız arasındaki ilişkiyi çalışan bir alan olarak konumlandırır.
- ✓ **İcra edilebilirdir.** Tüm sanat alanları gibi araştırma da icra edilebilir bir alandır.
- ✓ **Çoğulcu bir uygulamadır.** Farklı perspektifleri barındırır.
- ✓ **Çoğalan yapıdadır.** Belirsizlik, kargaşa ve çok seçenekli söylemleri üretecek şekilde sorgular.
- ✓ **Post paradigmatiktir.** Zıt paradigmaların birlikte var olmasına ve çekişmesine olanak sunar.

Sanat temelli araştırma metodolojileri ortaya çıkarma, hayal edilme ve araştırmacının uyguladığı sorgulama modelinden türeme özelliklerine sahip olduğundan araştırmacıya geleneksel bilimin götüremeyeceği kapılar açar. Nicel ve nitel araştırmalar arasında kesin bir ayrım veya ikilem olmadığı, aksine birbirini tamamlayan ve destekleyen nitelikte bir birlikteliklerinin olduğu, bugün araştırmacılar tarafından kabul görmüş bir durumdur. Araştırmacılar, araştırma ürün ve süreçlerine farklı paradigmalardan bakarak daha anlamlı sonuçlar ortaya koymaktadırlar. Topolovcan (2016), metodolojinin paradigmanın bir bileşeni olduğunu ancak paradigmayı

belirleyemeyeceğini, aksine paradigmanın kendi metodolojisini az çok belirleyici olduğunu savunmaktadır. Yapılandırmacı paradigma, gerçekliğin insanoğlu tarafından olduğu şekliyle anlaşılamayacağını, ancak insanoğlunun bu gerçekliği bireysel ve sosyal seviyede yapılandıracağını savunur. O hâlde bu paradigma ile uyumlu olan nitel metodolojidir ve sanat temelli araştırmalar da nitel çalışmalar olarak bu paradigmaya uyum sağlamaktadır. Yapılandırmacı paradigmaya göre bilginin bireysel yapılandırması yaratıcı bir süreçtir. Sanat temelli araştırmalar, gerçeğin bu bireysel ve sosyal seviyedeki yapılandırmalarını sanatın yaratıcı formları ile incelemekte ve öznelştirmektedir.

3. SANAT TEMELLİ ARAŞTIRMALARIN ÜSTÜNLÜĞÜ

Sanat temelli araştırmalar, bir veya daha fazla sanatı içeren araştırma yaklaşımlarını veya stratejileri kapsar. Bu yaklaşımlar dünyadaki yaşam ve deneyimlerin çok yüzölçümlü olduğunu anlaşılmasından ve sanatın duyuşsal, duygusal ve zihinsel tepkileri anlama yolu olarak benimsenmesinden doğar. Sanat araştırmalarının çeşitli evrelerinde kullanılabilir. Bazen veri toplama, bazen toplanan veriyi analiz etme ve yorumlama, bazen de yorumlananları sunma yolu olarak karşımıza çıkar. Hatta bunların bazı birleşimlerinden de söz edilebilir. Bazen de sanat yoluyla öğretim gerçekleştirilebilir. Çalışılmak istenen konunun sosyal bilimler içerisinde daha kapsamlı ve geniş bir şekilde araştırılabilmesine olanak sağlar. Sanat temelli araştırma, sürekli gelişen bir süreç olup araştırmacılar sanatın iletişimsel ve yorumlamacı bir araç olarak kullanılması yolunda farklı yollar geliştirirler (Greenwood, 2019). Aslında tüm bunlar, sanat temelli araştırmada sanatın nasıl bir yol izlenerek kullanılacağını araştırmacının özellikleri ve deneyimlerine bağlı olduğunu ortaya koyuyor denebilir. Geleneksel araştırma yaklaşımlarında bilme ve anlamada zihinsel ve sözel yollar baskınken sanat temelli araştırma, bilme ve anlama durumuna farklı bir açıdan yaklaşmayı sağlar. Bu konuda önemli olan başka bir nokta da geleneksel araştırmanın göz ardı ettiği görüşlerin sanat temelli araştırmalarla yakalanabilir ve yorumlanabilir olduğudur (Pentassuglia, 2017). Araştırmacıları bir şeyi biliyor olmanın ne demek olduğu sorusu ile meşgul edip onları duyuş, duyuş ve fikirlerin ortaya konduğu sanat ürünleri ile etkileşime davet eder. Greenwood (2019) sanat temelli araştırmalar makalesinde, Eisner'in sanat temelli araştırmanın yapılandırmacı yaklaşımla ne kadar uyumlu olduğunu inanışından bahseder. Bugünkü eğitim sistemimiz yapılandırmacı yaklaşım ile hazırlanmış öğretim programları ile yürümektedir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre birey bilgiyi yaşam deneyimleri ile kendisi yapılandırır. Yani bilgi keşfedilmez, zihnin deneyime reaksiyonu sonucu birey tarafından yapılandırılarak oluşturulur. Bu sebeptendir ki sanatçılar, yazarlar, bilim insanları gibi farklı gruplar dünyayı kendi pencerelerinden farklı yorumlar ve her birinin dünya hakkında söyleyecek pek çok sözü vardır.

Yukarıda da anlatıldığı gibi yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenmede esas olan zihinsel katılımın sağlanması ile bilginin yapılandırılmasıdır. Sanat temelli araştırmalar ise zihinsel katılımın yanı sıra duyuşsal ve duygusal katılımı da sağlayarak araştırılan konunun daha bütünsel bir yaklaşımla irdelenmesine olanak sağlayabilmektedir. Tüm bunların yanı sıra, araştırmalar sanat temelli çalışmalarda katılımcıların toplumsal olarak tabu ilan edilmiş konularda dahi kendilerini ifade aracı olarak sanatı kullanmalarının, veri toplanması zor durumları kolaylaştırdığını göstermektedir (Abdulah vd., 2020). Kısaca sanatın çeşitli formları ile huzur verici ve rahatlatıcı bir özelliği, bireyin ifade edilmesi zor konu ve durumlarda kendini ifade yolunu seçerken özgür hissetmesini sağlayan bir etkisi vardır.

4. SANAT TEMELLİ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI

Sanat temelli eğitim araştırmaları ne nicel ne de nitel araştırma metotlarının yerine kullanılacak bir metot değildir; sanat temelli araştırmalar araştırmacıların bilme ve algılama yollarını genişleten, başka bir bakış açısidir (Smithbell, 2010). Bu yolla sosyal bilimler alanındaki araştırmaları besler ve şekillendirir, eğitim alanındaki metodolojik araçları disiplinler arası yollarla yeniden tanımlar (Sinner vd., 2006). Sanat temelli eğitim araştırmacıları yaratıcı sanatların, pedagojik teoriler, eğitim politikaları ve uygulamaları gibi alanlarda karar vermeye dair önemli bir sorgulama ve temsil aracı olduğunu tartışmaktadırlar.

Sanat temelli eğitim araştırmaları, bazı araştırmacılar tarafından nitel araştırma içinde yer alan ancak yeni bir paradigmaya geçiş sağlayacak güçlü bir metot olarak algılanmaktadır. Bu metodun eğitim araştırmaları içinde yükselişe geçmesi yukarıda da bahsedilen, eğitime yön veren yapılandırmacı yaklaşım ile açıklanabilir. Her sınıf ve okul birbirinden farklıdır, o hâlde, bir sınıf ve okul için elde edilen bulguların tüm sınıf ve okullara genellenmesi oldukça zordur. Bu açıdan bakıldığında, aynı sınıfta bulunan öğrencilerin aynı içerik anlatıldığında aynı öğrenmeleri gerçekleştirmeyecekleri de ortadadır. Çünkü öğrenme bireysel bir yapılandırma (Topolovčan, 2016). Bu durumda öğrenmeyi nicel araştırmalar, standart testler ve ölçme araçları ile araştırmak

doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Bunların yerine sanatın yaratıcı ve çeşitli formlarının kullanılması, araştırmaların sanat temelli olması eğitim öğretim alanındaki bazı sorunların daha anlaşılır olmasına ve çözümlenmesine olanak sağlayacaktır.

Topolovcan (2016) sanat temelli eğitim araştırmalarının özelliklerini;

1. Sanal bir gerçekliğin oluşturulması,
2. Belirsizliğin olması,
3. İfade dili kullanılması,
4. Bağlamsal ve yerel dil kullanılması
5. Empatiye teşvik etmesi
6. Araştırmacının kişisel imzasını barındırması
7. Estetik bir formu olması şeklinde 7 başlıkta anlatmaktadır.

Yukarıda sıralanan özellikleri ile sanat temelli eğitim araştırmalarının hem alan yazını hem de araştırmacıyı zenginleştirici ve geliştirici olduğu söylenebilir. Sanat temelli eğitim araştırmaları bu araştırmalarda kullanılan sanat formları açısından incelendiğinde en fazla resim, fotoğraf, karikatür gibi görsel formların ön plana çıktığı ancak dansın (Pentassuglia, 2017) ve şiirin (Hanley, 2011) sorgulama formu olarak kullanıldığı çalışmalar da mevcuttur. Şiir, sanatın uzun yıllardır kültürel anlamı ifade etme formudur. Şiirde diğer sanat formlarından hiçbiri ile erişilemeyecek bir içtenlik ve yenilikçilik söz konusudur. Bu sebeple, eğitim araştırmalarında şiirin sorgulama aracı olarak kullanılması, içerdiği metafor, ritim ve ses yinelemeleri ile çok katmanlı düşünce ve duyguların ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Bu da geleneksel araştırmanın erişebileceği bir sonuç değildir. Sanat temelli eğitim araştırmaları sadece yukarıda açıklanan yapılandırmacı yaklaşım ile değil Gardner'in çoklu zekâ kuramı ile de uyumludur. Çoklu zekâ kuramında, zekânın tek bir yapıdan meydana gelmediği, insanların birbirinden bağımsız ve farklı zekâ türlerine sahip oldukları ve bu zekâ türlerinin de geliştirilebilir olduğu savunulmaktadır. O hâlde hem öğretimde hem de araştırmada sanat temelli yaklaşımın kullanılması farklı zekâ türlerine hitap edebilirlik açısından önemlidir.

Ülkemizde yapılan araştırmalarda sanat temelli eğitim araştırmalarının yerine bakacak olursak genel olarak okulöncesi dönemden üniversiteye ve hatta öğretmen yetiştirmeye kadar çeşitli alan ve seviyelerde, özellikle de sanatın resim, fotoğraf, karikatür gibi görsel formlarıyla düzenlenen araştırmalarda görülür. Bu araştırmalarda bazen sosyal ve çevresel sorunların tespiti (Ersoy ve Türkkân, 2010), bazen bireylerin kütüphane algısının anlaşılması (Yılmaz ve Çakmak, 2020) ve bazen de pandemi gibi zor dönemlerde gençlerin pandemi algılarının tespiti (Akgül vd., 2020) çalışılmış ve özgün sonuçlar elde edilerek paylaşılmıştır. Türkiye'de yapılan sanat temelli eğitim araştırmalarının tümünün analitik bir bakış açısıyla incelenmesi de bir başka çalışma konusu olarak değerlendirilebilir.

5. KAYNAKÇA

Abdulah, D. M., Abdulla, B. M. O., & Liamputtong, P. (2020). Psychological response of children to home confinement during COVID-19: A qualitative arts-based research. *International Journal of Social Psychiatry*. doi: 10.1177/0020764020972439

Akgül, E., Mertoglu, H., & Sayan, H. (2020). ICLEL 2020 Pandemic and me college students interpretations of pandemic (1). *ICLEL 2020*, 247–254

Duygu, S., Erişti, B., & Üniversitesi, A. (2015). Art-Based educational research to generate a practice based approach. In *Anadolu Journal of Educational Sciences International, Art Education Special Issue*.

Ersoy, A. F., & Türkkân, B. (2010). Analyzing social and environmental issues elementary school students reflect in their cartoons [İlköğretim Öğrencilerinin Çizdikleri Karikatürlere Yansıtıkları Sosyal ve Çevresel Sorunların İncelenmesi]. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 96–109. <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-84892740761&partnerID=40&md5=d65775527279cbbe7391d302bf1088b9>

Greenwood, J. (2021). *Arts-based research*. April, 1–21.

Hanley, M. (2011). Resisting Sankofa: Art-based educational research as counternarrative. *Journal of Curriculum and Pedagogy*, 8(1), 4–13. doi: 10.1080/15505170.2011.571180

Kassan, A., Goopy, S., Green, A., Arthur, N., Nutter, S., Russell-Mayhew, S., Sesma Vazquez, M., & Silversides, H. (2018). Qualitative research in psychology becoming new together: Making meaning with newcomers through

an arts-based ethnographic research design. *Qualitative Research in Psychology*, 17(2), 294–311. doi: 10.1080/14780887.2018.1442769

Keser, N., & Narin, H. (2017). Araştırma-İnceleme SANAT TEMELLİ BİR SORUŞTURMA YÖNTEMİ: A/R/TOGRAFI. *Humanitas*, 5(10), 193–203. doi: 10.20304/humanitas.306533

Marshall, J. (2014). Transdisciplinarity and art integration: Toward a new understanding of art-based learning across the curriculum. *Studies in Art Education*, 55(2), 104–127. doi: 10.1080/00393541.2014.11518922

Pentassuglia, M. (2017). “The Art(ist) is present”: Arts-based research perspective in educational research. 4, 1301011. doi: 10.1080/2331186X.2017.1301011

Rolling, J. H. (2010). A Paradigm analysis of arts-based research and implications for education. *Studies in Art Education*, 51(2), 102–114. doi: 10.1080/00393541.2010.11518795

Sinner, A., Leggo, C., Irwin, R. L., Gouzouasis, P., & Grauer, K. (2006). Arts-based educational research dissertations: Reviewing the practices of new scholars. *Canadian Journal of Education*, 29(4), 1223–1270. doi: 10.2307/20054216

Smithbell, P. (2010). Arts-based research in education: A review. *Qualitative Report*. doi: 10.46743/2160-3715/2010.1363

Topolovčan, T. (2016). Art-based research of constructivist teaching. *Art-Based Research of Constructivist Teaching*. doi: 10.15516/cje.v18i4.2074

Watson, A. (2020). Methods braiding: A technique for arts-based and mixed-methods research. *Sociological Research Online*, 25(1), 66–83. doi: 10.1177/1360780419849437

Yılmaz, M., & Çakmak, N. (2020). Ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında ve resimlerinde kütüphane algıları. *Türk Kütüphaneciliği*, 34(4), 744–773. doi: 10.24146/tk.788519

6. EXTENDED ABSTRACT

Being able to use qualitative, quantitative, and mixed methods in research, is an enrichment for educational research studies. This article is about art-based research studies as a method of research in qualitative manner. Art and education have a common purpose of raising individuals who can represent themselves in different ways and in different components. If art is accepted as a component of education, it is easy to understand its effectiveness in educational research studies. Keser & Narin (2017), write about Elliot Eisner and Maxine Green as researchers who design educational research studies by using artists' applications, in 1970's. What these researchers do is based on Read's theory of “art-based education” in 1950's. Therefore, art based research is not something newly found, it has been in the arena more than 70 years and they are used with the purpose of enriching traditional science and research. Concludingly, art-based research is an interdisciplinary methodological tool to reshape research in social sciences via arts. In the 21st century, educational priority in every discipline was shifted from learning academic staff only to developing analytical and critical thinking skills to understand the big picture. This century's learning impresses the need to develop critical thinking, cooperation, creative thinking, and communication skills. All requires one being able to transfer what is learned and have high order thinking skills. Conceptual and procedural change along with institutional and philosophical transformation in education push researchers to seek alternative pedagogies to provide these skills. If this will be named as a new paradigm, art integration to teaching may represent these pedagogies. Because art presents a creative way to learner to express what is learned (Marshall, 2014). At the same time, art is a powerful way of communication and expression (Kassan et al., 2018). There are lots of research studies designed to determine perceptions, imaginations and experiences of learners with using different forms of art as a means of inquiry (Yılmaz & Çakmak, 2020). Interdisciplinary studies in art-based teaching inform research in field of education and named art-based research.

Art-based research opens new doors to researchers by helping them to be free of truths developed in the past (Rolling, 2010). With this respect it is an exciting methodology. At this point, it is useful to underline the distinction between “research method” and “research methodology”. Research method is a term used for data collection and data analysis; research methodology refers whole process from problem statement to data analysis. Rolling (2010) explains 6 characteristics of art-based research methodology as follows. As a methodology, art-based research is,

- ✓ Post structural
- ✓ Pre structural
- ✓ Performable
- ✓ Pluralistic
- ✓ Proliferative
- ✓ Post paradigmatic

Topolovcan (2016), explains methodology as a component of paradigm and discusses the interaction between methodology and paradigm. Methodology itself cannot determine the paradigm, but on the other hand, paradigm may determine the methodology. Constructivist paradigm argues that individuals may not understand the reality of the world as it is. Instead they construct their reality in personal and social level. This is compatible with qualitative research methodology and art-based methodology as well. According to constructivist paradigm, construction of knowledge in personal level is a creative process. Art-based research investigates personal and social construction of truth by using creative forms of art, like poem, dance, drawing and more.

Some researchers put art-based educational research in qualitative methodology, but others perceive it as a strong method to provide transition to a new paradigm. Increase in researchers' interest to art-based educational research may be explained with its compatibility with constructivism and multiple intelligence theory of Gardner. These two talks about the uniqueness of the individual by underlining varieties in their learning styles and intelligence. Every class and every school are different. Findings from one class or one school may not be generalized to all classes and schools. With this perspective, no two students will learn the same in a class, because learning is an individual construction. Therefore, it is not applicable to evaluate learning with quantitative means, standardized tests, and evaluation tools. Instead, creative, and various forms of arts might be used. Topolovcan (2016), lists the characteristics of art-based educational research as

- ✓ Forming a virtual reality
- ✓ Ambiguity
- ✓ Uses expressive language
- ✓ Uses contextual language
- ✓ Promotes empathy
- ✓ Accommodates researchers' individual signature
- ✓ Esthetic in form

With the characteristics mentioned above, art-based educational research is promotional and enricher for both researcher and literature.

Art-based educational researchers argue that creative arts are important inquiry and representation tools to be used in decision making about pedagogical theories, educational policies, and applications.